

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Ekspedycji Gazety Petersburskiego Poczta-
tamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Cena: ROCZNA w Rosyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{4}{16}$ MARCA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{3}{15}$ MARCA.

Przez Rozkazyienne CESARSKIE, w Wydziale Wojskowości, z dnia 25 Lutego, Jenerał-major orszaku J. C. Mości *Kruzenstern 2*, mianowany Wojennym Gubernatorem miasta Orła i Orłowskim Cywilnym Gubernatorem; Dowódca pułku Huzarów Wielkiego Xięcia Następcy Saxen-Weimarskiego pułkownik *Kukolewski 1*, Dowódcą pułku Dragonów J. C. WYSOKOŚCI W. X. MIKOŁAJA MIKOŁAJEWICZA, a Dowódcą pomienionego pułku Huzarów, liczący się w jeździe pułkownik *Butowicz 1*. — 26 Lutego, Sztabu Jeneralnego: Jenerał-major *Lewszin* mianowany Inspektorem bataljonów, półbataljonów i kompanij kantonistów wojennych i zaliczony do Armii; Ober-kwaternistrz Sztabu Inspektora jazdy rezerwowej, Jenerał-major *Rogowski* oddany zostaje w rozporządzenie Ministra Wojny i Jenerał -kwaternistrza Głównego Sztabu J. C. Mości; Ober-kwaternistrz 1-go, (teraz 2) korpusu jazdy rezerwowej pułkownik *Dłotowski*, mianowany Ober -kwaternistrzem Sztabu Inspektora rezerwowej jazdy; Ober-kwaternistrz byłego 1 korpusu jazdy pułkownik *Buturlin*, mianowany Ober-kwaternistrzem 1 korpusu tej jazdy nowej formacji; Pułkownik *Iwanin* mianowany pełniącym obowiązki Ober-kwaternistrza 1 korpusu piechoty. — 28 Lutego, zaliczony do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Jenerał-major *Sinielnikow 4*, mianowany pełniącym obowiązki Wojennego Gubernatora miasta Władimira i Władimirskiego Cywilnego Gubernatora z pozostaniem w jeździe.

— Przez Rozkazyienne CESARSKIE, w Wydziale służby Cywilnej, z d. 24 Lutego, zatwierdzony zostaje na urządzie, obrany przez Szlachtę Assesorem Dynaburskiego Sądu powiatowego, Szef Biura Kancellaryi tegoż Sądu, Sekretarz Gu-

bernijalny *Łabuński*, z uwolnieniem od dotychczasowych obowiązków; — w Królestwie Polskiem: Kandydat CESARSKIEGO Uniwersytetu Dorpatskiego *Jurgens*, zostaje przyjęty na aplikanta Rządu Gubernijalnego Płockiego, od 9 Lutego 1851; — Otrzymują uwolnienie od służby na własną prośbę: pełniący obow. Naczelnika powiatu Konińskiego, Assesor Kollegialny *Borodziez*, z rangą Radzcy Dworu i mundurem; Kontroler Wydziału Kontroli służących w Zarządzie Warszawskiego Ober-policmejsra, Sekretarz Gubernijalny *Kowalewski*; Rachmistrz Kancellaryi Rady Opiekuńczej zakładów Dobroczynności w Królestwie, Rejestrator Kollegialny *Trzeciński* z rangą Sekretarza Gubernijalnego i mundurem — 26 Lutego, mianowani: Dyrektor Departamentu Azyatyckiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Rzeczywisty Radzca Stanu, Szambelan *Daszkow*, Posłem nadzwyczajnym i Ministrem pełnomocnym przy Dworze Króla Jmci Szwecyi i Norwegii; Vice-dyrektor Departamentu Azyatyckiego Rzeczywisty Radzca Stanu *Lubimow*, Dyrektorem tegoż Departamentu; Młodszy Radzca Minist. Spraw Zagranicznych, Rzeczywisty Radzca Stanu *Kudriawski*, Zarządzającym pierwszą Ekspedycją osobnej Kancellaryi Ministerstwa; Zostający w Ministerstwie, Radzca Stanu, Szambelan hrabia *Nesselrode* Młodszy Radzca Ministerstwa Spraw Zagranicznych; — Otrzymuje dymissyą na własną prośbę, Starszy Nauczyciel Mińskiego Gimnazjum, Radzca Kollegialny *Katański*; — Inspektor zarządu Lekarskiego Ołonieckiego, Sztab-lekarsz, Radzca Dworu *Frommer*, mianowany Inspektorem takiegoż Zarządu Mohylewskiego.

— Przez Ukazy CESARSKIE do Kapituły Orderów, najłaskawiej mianowani kawalerami orderów: Św. Włodzimierza 3 klasy, 15 Stycznia, w nagrodę wzorowego mężstwa i waleczności, okazanej w bitwach z goralami, w 1851 roku, przy wyprawie oddziału z twierdzy Biełoreczyńskiej na osady

Dżancetochoblewskiej gminy, pułkownik Tengüńskiego pierwszego pułku *Kemfert*; — 19 Stycznia, w nagrodę gorliwej i pilnej służby, Dowódca Kijowskiego okręgu Inżynierów i Budowniczy twierdzy Kijowskiej, Jenerał-porucznik *Freimann 1* i Dowódca Kijowskiej komendy Inżynierów pułkownik inżynierów połowych *Klimienko 2*; — Św. Anny 2 klasy z koroną, 15 Stycznia, w nagrodę wzorowego mężstwa i waleczności, okazanej w bitwach z goralami w 1851 roku, przy wyprawie oddziału z Biełoreczyńskiej twierdzy na osady Dżancetochoblewskiej gminy, Dowódca 1 brygady 19 dywizji pieszej, Jenerał-major *Liniewicz*; — Tegoż orderu 2 klasy, 9 Stycznia, w nagrodę szczególnych prac przy geodezyjnych robotach połączenia tryangulacyj rossyjskich z austriackimi, urzędnicy służby Cesarsko-Austriackiej: Dyrektor Wiedeńskiego Obserwatorium, Professor Astronomii, Karol *von Lüttrow*, i Dyrektor Krakowskiego Obserwatorium *Weisse*; — Tegoż orderu 3 klasy, za też zasługi, Cesarsko-Austriackiej służby: porucznik *Józef von Nemeta* i były Professor Wiedeńskiego Instytutu Politechnicznego *Stampfer*.

— N. CESARZOWA Jmć raczyła wydać 20 Lutego do P. Rzeczywistego Tajnego Radcy hrabi *Uwarowa*, Reskrypt treści następującej:

«Hrabio Sergiuszu, synu Szymona. Udzielając z prawdziwym żalem Moje przyzwolenie na prośbę waszą, spowodowaną zwątlonym stanem zdrowia, o uwolnienie was od kierowania wychowaniem w Instytucie Panien szlacheckich i w Szkole orderu świętej Katarzyny, poczytuję Sobie za obowiązek wynurzyć wam przy tej zręczności Moje uczucia szczerzej wdzięczności i szczególnego zadowolenia za gorliwą staranność, z jaką usiłowaście w ciągu lat czterech, dać uczennicom tych zakładów wychowanie pożyteczne i dobrym uwieńczone skutkiem. Wasze światłe, pełne doświadczenia przewodnictwo, stale i ku zupełnemu zadowoleniu Mojemu, wskazywało kierunek wychowania, doskonale odpowiedniego przeznaczeniu dobrze prowadzonych panien, mianowicie, stania się godnymi członkami familij i społeczeństwa. Z serca życząc, iżby ulżenie prac waszych przyłożyło się do przywrócenia wam zdrowia, pozostaję nazawsze ku wam przychylną.»

ALEXANDRA.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

WIEDEŃ, 2 Marca. Czynią się tu przygotowania do przyjęcia JJ. CC. Wysokości WW. Xiążąt Rossyjskich Mikołaja i Michała Mikołajowiczów; wyznaczona już jest kompanija grenadyerów na straż honorową. Podług listów ogłoszonych w gazecie Augsburskiej, baron Meyendorff, Poseł Rossyjski, był spodziewany na 6 Marca do Wiednia, w powrocie z Wenecyi.

— 23 Lutego Poseł nadzwyczajny Królowej Jmci Hiszpańskiej Don Luis Lopez de la Torre Aylon, złożył Cesarzowi Jmci swoje listy wierzytelne.

Wenecya, 29 Lutego. Wczora, niezwłocznie po paradzie, Cesarz Jmć udał się do Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Konstantyna Mikołajowicza, który wyszedł był na spotkanie N. Pana aż do Malamocca. O godzinie 5 był obiad u Cesarza Jmci, na którym znajdowali się JJ. CC. Wysokości Wielki Xięże i Wielka Xiężna Rossyjscy, kawalerowie i damy Ich orszaku, Poseł Rossyjski baron Meyendorff z małżonką, J. C. Wysokość Arcyxięże Ferdynand, Feldmarszałek hrabia Radecki, Wojenny Gubernator hrabia Gorzkowski, Wielki Mistrz Artylleryi hrabia Giulay, Dowódca sił morskich hrabia Wimpfen, Namiestnik, Naczelnik miasta i Dziekan katedralny. O godzinie 9 wieczorem Cesarz, z Arcyxięciem i Wielkim Xięciem, udali się do wspaniale oświetlonego teatru *la Fenice*, gdzie był powitany z najżywszymi okrzykami. W ciągu pierwszego aktu przybyła do łoża Cesarzowej i J. C. W. Wielka Xiężna Rossyjska. Dziś rano, o wpół do 9, N. Cesarz Jmć był na Mszy w kościele świętego Marka, a następnie przyjmował jenerałów, oficerów wyższych stopni, wyższych urzędników cywilnych i niektóre osoby z Ciała Dyplomatycznego. Po 1-ej godzinie z południa J. C. Mość udał się na rossyjski statek parowy *Włodimir* wśród gromu dział ze wszystkich okrętów i nadbrzeżnych baterij.

Wenecya, 1 Marca, o godzinie 4 po południu. Dziś, po odbyciu przeglądu wojsk na polu Marsowem, Cesarz Jmć był w arsenale przy spuszczeniu okrętu, następnie, o 1 po południu, w towarzystwie JJ. CC. WW. Wielkiego Xięcia Konstantyna Mikołajowicza i Wielkiej Xiężny, Arcyxięcia Karola Ferdynanda i Xięcia Modeny, zwiedzał ogród botaniczny i szklarnię na kanale Reggio.

— Marszałek Francyi Marmont, 78-letni starzec, rażony tu został apoplexyą w dniu 28 Lutego; niewyszedł jeszcze z niebezpieczeństwa.

— Karnawał tegoroczny w Wenecyi był nadzwyczaj ożywiony; wieczorami ulice i plac św. Marka pełne były spacerującej publiczności i najrozmaitszych masek.

Werona, 1 Marca, o północy. Dziś wieczor o wpół do 11, Cesarz Jmć przybył do naszego miasta i był uroczystie przyjęty przez Marszałka hrabię Radeckiego, jenerałów i wszystkie władze cywilne i wojskowe. Stacya drogi żelaznej i wszystkie ulice, któremi N. Pan przejeżdżał do swego Hotelu, były wspaniale oświetlone.

Werona, 2 Marca. Dziś rano Cesarz Jmć słuchał w Katedrze mszy żałobnej za duszę ś. p. Cesarza Franciszka I, od godziny 9 do południa J. C. Mość musztrował wojska; następnie miały miejsce zwykłe przedstawienia, a o godzinie 4 Cesarz Jmć obiadował u Marszałka Radeckiego.

PRUSSY. Pierwsza Izba znacznie już postąpiła w rozbiórce projektu prawa o urządzeniu Gmin. Jeden z paragrafów przyjętych 2 Marca stanowi jako ogólną zasadę, że

urzednicy Gminowi, majacy władzę Policyjną, nie mogą być mianowani jak od Korony.

Tegoż dnia Izba Druga przyjęła projekt Ministra Skarbu o podniesieniu podatku od cukrów krajowych w zakresie od Września 1852, po Wrzesień 1853.

— Pierwsza Izba, na posiedzeniu 4 Marca, uchwaliła nadzwyczajne postanowienie we względnym składzie Pierwszej Izby. Wnioski PP. Heffter i Alvensleben zostały odrzucone, wniosek P. Koppe, za którym się oświadczył pierwszy Minister P. Manteuffel, przyjęty, i po tych wszystkich fluktuacjach Izba znaczną większością przyjęła postanowienie treści następującej: «Zamiast artykułów 65, 66, 67 i 68 Karty Konstytucyjnej 31 Stycznia 1850 roku ustanawia się skład Pierwszej Izby przez rozporządzenie (anordnung) Królewskie. Pierwsza Izba ma się przeto składać: a.) z Xiążąt pełnoletnich Domu Królewskiego; b.) z Główn domów Xiążęcych Hohenzollern; c.) z Główn domów przedtem immedyatywowanych w Prusiech; d.) z Główn domów, którym nadane jest prawo dziedziczne zasiadania i głosowania w Pierwszej Izbie; e.) z członków, mianowanych do niej przez Króla dożywotnio, jako przedstawicieli wielkiej własności ziemskiej, wielkich miast i Uniwersytetów krajowych — i nakoniec; f.) z członków również dożywotnio przez Króla mianowanych. Pierwsza Izba, podług tych zasad złożona, wejdzie w działanie od dnia 7 Sierpnia 1852 roku, a do tego czasu pozostaną obowiązującymi prawa, dotyczące się wyborów do tej Izby z dnia 6 Grudnia 1848 i 30 Kwietnia 1851 roku.»

BAWARYA. *Munich, 28 Lutego.* Pierwszy Minister P. von der Pförden, jako zarazem Minister Prac publicznych, wniosł na Izbę Deputowanych projekt prawa, dotyczący się zbudowania kolei żelaznej z Munich, na Rosenheim, aż do granicy pod Salzbourg i Kofstein, przekładając największą wagę tej drogi, umówionej, jak wiadomo, z Austrią, która podjęła się przedłużyć ją aż do Wiednia z jednej, a do Triestu z drugiej strony, tak, że przez Bawaryę wszystkie te linie zbiegałyby się w Paryżu, a przez tę stolicę dochodziły do Havre. Projekt proponuje, iżby na pokrycie kosztów Ministerstwo Skarbu było upoważnione do zaciągnięcia pożyczki 18 milionów florenów, procentowanej i ubezpieczonej przez dochody z drogi.

WIRTEMBERG. *Stuttgart, 27 Lutego.* Dziś Izba Deputowanych, po gwałtownym oporze Lewej strony, uchwaliła 55 głosami przeciw 33, wzięcie na uwagę i odesłanie do właściwego Ministerstwa, wielu prośb nadesłanych z prowincji o przywróceniu kary bicia kijami.

KASSEL, 27 Lutego. Sąd wojenny skazał P. Henkel na karę więzienia w twierdzy przez lat trzy i pół.

ANGLIJA.

LONDYN, 3 Marca. Wczora odbył się w Manchester wielki meeting w celu zawiązania na nowo Ligi przeciwnej wprowadzeniu cła od zboża. Przyjęte zostały postanowienia zapowiadające grózną opozycją nowemu Gabinetowi. Skład-

ka, otworzona, na pierwszym zaraz posiedzeniu, przyniosła 27,500 funtów sterlingów.

— P. Layard, sławny badacz starożytności Niniwy, za ostatniego Gabinetu, Podsekretarz Wydziału Spraw Zagranicznych, po zaszłej zmianie, był proszony usilnie przez Lorda Derby ażeby zachował swoją posadę aż do przybycia z Indji lorda Stanley, syna Pierwszego Ministra, na niego mianowanego. P. Layard nie przyjął.

— Eskadrylla, uzbrojona na nową wyprawę polarną, w celu odszukania sira Johna Francklina, albo przynajmniej śladów jego, jest już zupełnie gotowa do wyjścia pod żagle z portu Woolwich.

Londyn, 4 Marca. Gazeta *Daily News* donosi, że członkowie Izby Gmin stronnictwa liberalistów, są zwołani do Lorda Johna Russell, na 11 bież. miesiąca, dla porozumienia się o sposobie postępowania w obecnych okolicznościach. *Morning Herald* z kąd inąd donosi, że P. Villiers (syn byłego Vice-króla Irlandyi, lorda Clarendon), na przełożenie Lorda Russell, zgodził się cofnąć wniosek który miał podać w Izbie Gmin, z żądaniem iżby się jawnie oświadczyła we względzie cła od zboża, jakowy wniosek niechybnie pociągnąłby za sobą usunięcie się nowego Gabinetu lub rozpuszczenie Parlamentu.

— Z rozkazu Xięcia Wellington, Naczelnego Wodza siły zbrojnej, zbijano przedwczora wszystkie budowy zewnętrzne u bramy Wschodniej Wieży Londyńskiej. Te zbijania mają za cel mocniejsze obwarowanie tego zamku, który w tej chwili jest w doskonale obronnym stanie. Ściany zostały w części przerobione, strzelnice opatrzone w działa, dawne koszary zastąpione nowymi. Fortyfikacje od strony rzeki szybko postępują.

— Dotychczasowy Vice-król Irlandyi, Lord Clarendon opuścił Dublin ze swą rodziną. Nowy Namiestnik Lord Eglinton jest tam spodziewany na 12 b. m.

— Czytamy w *Times*: «Sir Benjamin Hall przedstawił na uwagę Parlamentu nadużycia, które się zagnieździły w łonie wyższego duchowieństwa anglikańskiego. Jeden Biskup, którego dochód wynosił już 8,000 funt. sterlingów (200,000 franków), znalazł sposób dodać doń jeszcze 26,000 funtów sterl. (650,000 fr.). Po śmierci Doktora Durell, Kanonika Katedry Durham'skiej, Kommissya Duchowna chciała ograniczyć dochód tej posady do 1,000 funtów sterlingów, ale nieczekając odezwy Kommissyi, Biskup pośpieszył mianować na tę posadę osobę, której wprawdzie zalety i przymioty mogły mu być doskonale wiadome, gdyż ta duchowna osoba był to własny syn jego. Czy przyjdzie kiedy dla Anglii czas, iż Duchowieństwo zacznie używać swych ogromnych dochodów na dobro Kościoła, jak dziś używa wyłącznie na dobro członków swych Rodzin? Zawszeż nepotyzm i żądza zysku, będą stanowiły charakterystyczną cechę klasy, która wyniesiona jest nad inne, w przypuszczeniu większej czystości zasad i pobudek i niepokalanych obyczajów? Armija i Marynarka liczą wielu ludzi, którzy bardzo drogo opłacają

przywilej służenia krajowi. Duchowieństwo, w ogólnym założeniu, jest niby nie interessowane. Ale jak skoro zwrócimy uwagę na Biskupów, Dziekanów, Kanoników, ujrzymy że duchowieństwo przenosi marność życia ziemskiego, nad święty interes Kościoła i umie na swą korzyść nakręcać ustawę Komisji Duchownej.»

— Podług urzędowego aktu, w dniu 1 Stycznia, armija angielska następnie była rozmieszczona, tak wewnątrz kraju, jak zewnątrz:

W Anglii, jazdy 4,622 konie, gwardyi pieszej 4,504, piechoty liniowej 21,003 ludzi, Depo 1858; w ogóle 31,987.

W Irlandyi, jazdy 2,022, piechoty 14,556, w ogóle 16,558.

Zewnątrz kraju, (prócz Indyj Wschodnich), jazdy 425, piechoty 30,364, w pułkach Indyj zachodnich 2,740, korpusów kolenijalnych 4,550, w ogóle 38,079.

W Indjach Wschodnich, jazdy 3,335, piechoty 23,443, w ogóle 26,788. Ogół ogółów: 113,412.

FRANCYA.

PARYŻ, 3 Marca. P. Guinard więzień polityczny, trzymany w cytadeli Doullen, został 27 Lutego wypuszczony na wolność. Prezes Bonaparte ulaskawił tym sposobem wyrok, skazujący go na wygnanie.

— Donoszą że przedwczora, w skutek czynnego wdania się Prezesa Bonaparte, podpisana została umowa stowarzyszenia kompanii kapitalistów, związanej w celu dokończenia Luwru.

— Dziś odsądzona została sprawa P. Bocher; uznany on został winnym prostego wykroczenia (contravention) i skazany na zapłacenie 500 franków, bez uwiecznienia. Wyrok ten, łagodnością swoją sprawił większe wrażenie, niż wypadek wyborów.

— Z wiadomych dotąd obiorów Członków Ciała Prawodawczego po prowincjach, na 74 osobach, ledwo jest dwie lub trzy przeciwne Rządowi.

Paryż, 4 Marca. (Przez telegraf.) Jutro stopa eskontu Bankowego będzie zmniejszona do 3 procent. Siedemdziesiąt pięć milionów, które Skarb winien Bankowi, rozłożone zostały na lat 15. Renty, złożone na ubezpieczenie tego długu zostały wycofane i zastąpione przez bilety Skarbu. Przywilej Banku przedłużony do 1867 roku.

Paryż, 4 Marca. (Drogą zwyczajną.) Członkowie Ciała Prawodawczego zwołani są na 20 Marca. Pierwsza sessya, czyli kadencya tego Ciała, będzie zamknięta 20 Czerwca.

— Wiadomy teraz jest twórca puffu, czyli kaczk, która się była rozeszła w świecie politycznym, jakoby Hrabia de Chambord rzekł się praw swoich na młodego wnuka Ludwika-Filippa, hrabię de Paris. Jest to zbyt znany P. Emile Girardin. Jedna gazeta nazywa go z tego powodu *nieuleczonym*; gdyż nawet wygnanie nie oduczyciło go od wymyślenia rozmaitych baśni, któremi za dobrych dla niego czasów, przepełniał swój dziennik *la Presse*.

— Jenerał Montholon, który był z Napoleonem na wys-

pie św. Heleny, podał prośbę o wydanie mu zaległego żołdu od roku 1815. P. Villemain został mianowany sprawozdawcą tej prośby w Radzie Stanu. Trzeba się spodziewać że ta sprawa pociągnie za sobą wiele innych podobnych.

— Pogłoska, że jenerał Cavaignac przyjął kandydaturę na Członka Ciała Prawodawczego dla tego tylko, iżby na tém Zgromadzeniu zaprotestować przeciw nowemu porządkowi rzeczy i potem się usunąć, o czém jakoby pisał list do gazety *le Siècle*, którego jej niepozwolono umieścić, jest też czystą *kaczką* Paryską, rozpuszczoną przez redaktora gazety. Przeciwnie P. Cavaignac pisał do *Siècle*, że żadnej kandydatury nie przyjmuje i wymawiał że go podano bez jego woli i wiedzy.

— Zapowiadają wprzódce odbyć się mającą podróż z Hiszpanii do Anglii Xięcia i Xiężny de Montpensier, siostry Królowej Izabelli, w skutek usilnych zaprosin Królowej-Wdowy Angielskiej. Ten fakt jeżeli nastąpi, będzie skazówką zmiany usposobień Rządu Angielskiego względem Xięcia de Montpensier, któremu, jak sobie przypominamy, przyjazd do Anglii był zabroniony, nawet w czasie choroby ojca jego, Króla Ludwika-Filippa.

— Bank Francuzki, jakośmy już zapowiedzieli, zniżył stopę swego procentu do 3 od sta.

— Korrespondencye Paryskie zapewniają, że Minister Wojny jenerał de St. Arnaud wyjdzie niezwłocznie z Gabinetu i że rzecz jedynie zatrzymała się na tém, że jenerał chce być wydalonym bez prośby o dymissyą. Poróżnienie z Prezesem nastąpiło z powodu iż Minister nie chce kontrasygnować dekretów, wykreślających ze służby rozmaitych zasłużonych wojskowych.

Paryż, 5 Marca. (Przez telegraf.) Na 220 już wiadomych obiorach, pięć tylko jest przeciwnych Rządowi, licząc w to jenerała Cavaignac.

Dziś: 5-procentowe 105 franków 15 centimów — 3-procentowe 69 franków 60 centimów.

— W towarzystwach dyplomatycznych wiele mówią o liście nowego Angielskiego Ministra Spraw Zagranicznych lorda Malmesbury, do Prezesa Bonaparte, z którym szlachetny lord zostawał w ścisłych związkach przyjaźni, w czasie pobytu Ludwika Napoleona w Anglii i którego nawet przyjeżdżał nawiedzać w więzieniu Ham. Lord Malmesbury, pod formą przyjacielskich uwag, surowo sądzi dekreta konfiskacyjne; list ten był przesłany w ostatnich dniach Lutego.

Osoby, śledzące bieg wypadków politycznych, dziwią się, że mimo nastania Gabinetu Torysowskiego, przygotowania wojenne w Anglii nie ustają. Owszem doszła tu wiadomość z Hanoweru, że tam agenci angielscy werbują ochotników do służby wojskowej za drogą płacę.

WŁOCHY.

SARDYNIA. Sessya Parlamentu została urzędowie zamknięta przez Ministrów 27 Lutego, ale Izby zostają zwołane na 4 Marca, tak że ledwo tydzień czasu będzie przerwy. Ta

nowa sessya 1852 roku będzie otwarta osobiście przez Króla Jmci.

— Następne zaszyły w naszym Gabinetie zmiany: na miejsce Ministra Sprawiedliwości P. Foresta mianowany P. Galvagno, a portfel tego ostatniego, Spraw Wewnętrznych, obejmuje P. Pernotti de Mino. Hrabia de Cavour, Minister Marynarki, Rolnictwa i Handlu, mianowany Ministrem Skarbu. Ministerstwo Marynarki połączone jest z Ministerstwem Skarbu, wydział Rolnictwa i Handlu rozdzielony jest pomiędzy Wydziałem Skarbu, Oświecenia i Prac publicznych.

— Na wyspie Sardynii wybuchnęły ważne rozruchy: w Cagliari, z powodu zabronienia maskarady na ulicach. Rząd posłał na wyspę zbrojne posiłki dla przywrócenia porządku.

HISZPANIA.

MADRYT, 28 Lutego. Po wielkim Tygodniu, Królowa wyjedzie do zamku Aranjuez, gdzie zabawi dni kilka, potem uda się do Andaluzji i brać będzie wody Carratraca.

— Poseł Hiszpański w Londynie P. Isturitz, wyjeżdża do Londynu, w powrocie z urlopu.

— Gazeta *Nacion* obrachowała straty, poniesione przez armiją Rządową w ostatniej wojnie domowej. Straty te wynoszą 140,000 ludzi.

EGYPT.

W Marsylii odebrano wiadomości z Alexandryi, po 9 Lutego, Potwierdza się, (cośmy już donieśli), że Pasza, zebrawszy Konsulów wszystkich narodów, oświadczył im, iż nie odpowiada za bezpieczeństwo cudzoziemców, jeżeli Sultán będzie obstawał za odjęciem mu prawa życia i śmierci nad jego poddanymi. Dodał, że będzie wszelkimi środkami opierał się rozkazom Sultana, o wprowadzeniu w Egypcie Tanzimatu. Oświadczenia te nader zimno były przyjęte przez wszystkich Konsulów, którzy odpowiedzieli, iż odniosą się do swoich Rządów po instrukcyje w tym względzie. Abbas-Pasza wyjechał z Kairu do górnego Egiptu, w towarzystwie Konsula Angielskiego.

— Telegraficzna depesza, odebrana w Berlinie z Trebizondu z dnia 8 Lutego, donosi, że niedawno złożony z urzędu Perski Wielki Wezyr, Mirza Tagichan, został stracony, a ogromne skarby jego zostały na Skarb zabrane.

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PARYŻ, 5 Lutego. Wiadomy już jest w tej chwili wypadek wyborów w całej Francji. Siedmiu tylko członków opozycji zostało obranych; w dziewięciu miejscowościach potrzeba będzie ponowić wybory, kandydaci bowiem, na których tam głosowano, sami siebie przekreślali.

Wypadek tak pomyslny dla Rządu wyborów odbytych w całym kraju, niektórzy przypisują temu, że po wielu miejscach Rząd podawał za Kandydatów osoby, lubo nie zupełnie jemu oddane, ale których obiór zdawał się być niechybnym.

— Gazety afrykańskie dają smutne wiadomości o kolumnie wojsk francuzkich wysłanej na wyprawę do Kabylii. Zaskoczona okropnymi burzami śniegowymi kolumna musiała schronić się do Bougie straciwszy 130 ludzi którzy zmarli z zimna, lub utonęli w bagnach.

LONDYN, 5 Marca. Nowy Minister Osad sir John Pakington został obrany powtórnie na Parlament z miasteczka Droitwich, lord John Manners, Kommissarz jenerałny wód i lasów, i sir Henry Lennox, jeden z Lordów Admiralicji, z Colchester.

— Wczora baron of St. Leonard (sir H. Sugden), został wprowadzony przez lordów Lyndhurst i Brougham, (obaj byli niegdyś lordami Kanclerzami) do Izby Lordów, gdzie wykonał przysięgę i zasiadł na worku z wełną. Następnie Izba miała pod jego prezydencją posiedzenie sądownicze.

(Journ. de S.-P. Pszcz. Półn. R. I.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Próbka wymowy Yankee. (Z posiedzeń Zgromadzenia Prawodawczego we Florydzie.) Stany Zjednoczone są ojczyzną wszelakiej excentryczności, a najobfitszym jej źródłem to być się zdaje, że na całej kuli ziemskiej nie ma drugiego kraju, gdzieby jak w Stanach, najwyższa cywilizacja znajdowała się bezpośrednio w zetknięciu z największą ciemnotą, lub zbliżoną do dzikości nieokrzestaniem. Niedawno wspomnieliśmy o ręcznych zapasach, stoczonych w Senacie przez dwóch Senatorów, z których jeden opuścił szranki ze złamanym nosem; teraz przytaczamy próbkę wymowy jednego z obywateli tej potężnej Rzeczypospolitej, których anglicy przez szyderstwo przezwali *Jankisami* (Yankees.) Oto jest ten rzadki kawałek retoryczny: „Mości mówco (prezydencie), Sir Pan Silas Higgins, który był ostatecznie członkiem tej gałęzi prawodawstwa, już nie żyje i umarł wczora przed południem. Dostał zapalenia krtani a był niepospolitem indywiduum. Charakter jego był zacny po dzień śmierci i nigdy głosu nie tracił. Miał lat 56 i zachorował, nim umarł, w mojej gospodzie, gdzie stół kosztuje dolara i 75 centów na tydzień, licząc w to praczkę i światło, taki to był człowiek i w dawniejszych czasach swego żywota miał ojca i matkę. Stryj jego Timoteusz Higgins służył pod jenerałem Washingtonem, który po śmierci był pochowany z honorami wojskowymi a przy pożegnaniu strzelaniu pękła niejedna rura karabinowa. Sir, Mości Mowco, Jenerał Washington byłby głosował za taryfą 1845 r. gdyby został przy życiu i na czas niejaki przedtem nie umarł. A więc, Mości Mowco, gdy taki był charakter jenerała Washingtona, wnoszę, abysmy, na lewem ramieniu tego prawodawczego ciała, nosili krepę i do jutra zrana zawiesili posiedzenie, na znak szacunku dla pamięci Silasa Higgins, który umarł i z zapalenia krtani wczora po południu żyć przestał.”

Piszą z Pragi, pod d. 31 Stycznia: «Najstarszy wiekiem z pianistów, a może i ze wszystkich muzyków, P. Elias *Kurlaender*, umarł w Pradze, w setnym roku życia.

«P. Kurlaender był rodem z Królewca, a większą część życia spędził w Berlinie. Był on jednym z najpierwszych mistrzów muzyki sławnego Mayerbeera.»

Dowiadujemy się, że pomimo zgonu założyciela medycyny zimnowodnej, Priessnitza, jego hydropatyczny zakład w Grafenbergu będzie zachowany w całości i przechodzi pod bezpośredni nadzór Rządu Austriackiego.

Losy sławnego lokalu Wystawy, Londyńskiego pałacu Kryształowego, zdają się być rozstrzygnięte ostatecznie. PP. Fox, Hendersen i Komp. ogłosili licytacją publiczną, mającą trwać dni sześć, i w której będą się wyprzedawały drzwi, krzesła, sprzęty drewniane i wewnętrzne wiązanie tej budowy.

Przed laty jeszcze dziesięciu Wydział rękopisów w Muzeum Brytańskim, w Londynie, spostrzegł się, że z rozmaitych tek powycinane zostały co najszacowniejsze autografy. Niepodobna było nie tylko odzyskać tej straty, ale nawet podejrzewać nikogo; Wydział ograniczył się tęp, iż przedsięwziął najściślejsze środki ostrożności, iżby coś podobnego na przyszłość zdarzyć się nie mogło. Przed niejakim czasem Dyrektorowie Muzeum odebrali wezwanie od pewnej osoby bliskiej śmierci, iżby się do niej stawili dla odebrania skradzionych rękopisów. Tym sposobem odzyskane zostały i powróciły do swych tek, drogie autografy. Tyle tylko wiadomo, że człowiek co to zrobił, był cudzoziemiec.

List ogłoszony w gazecie Powszechnej Augsburskiej, donosi o prawdziwej na nasz wiek osobliwości. Jest to prośba podana przez niejakiego Dietz do Izby Deputowanych Parlamentu Bawarskiego, którą domaga się o udzielenie mu pieniężnego zasiłku, na dalsze postuwanie prac, któremi oddawna się zajmuje, w celu odkrycia *kamienia filozoficznego*.

Gazeta Rolnicza Departamentu de l'Ain, we Francji, podaje do powszechnej wiadomości następny sposób przyspieszenia dojrzewania owoców drzewnych. Szczęśliwie to odkrycie, zrobione przypadkiem, zgadza się w teorii swojej z zasadami fizjologii roślinnej.

Sposób ten zależy na tęp, iżby gałąź drzewa owocowego którą chcemy zmusić do wczesnego owocowania, o kilka cali powyżej nasady, ścisnąć, dwakróć okręciwszy, drótem żelaznym zwyczajnej grubości, a dwa końce tego drótu, skrócić z sobą. Za pomocą tego środka owoce dojrzewają o dwa tygodnie, albo nawet o dni 20 wcześniej, są większe, żywszej barwy, mają więcej smaku i zapachu, niż zwyczajne.

Wiadomo jest zajmującym się sztuką ogrodniczą, że w drzewach są dwa rodzaje soków, jeden z nich idzie w górę, drugi zstępuje na dół; z pierwszego wyrabiają się części drzewne i mniej więcej zsiadłe, z drugiego kwiaty i owoce i na teito zasadzie oparta jest teoria nacinania, czyli *kranowania*, mających na celu już przyspieszenie, lub opóźnienie biegu roślinności, już pomnożenie owocowania.

Tęp się też tłumaczy skuteczność sposobu który tu podajemy. Sok zstępny, zatrzymany w swém dążeniu, spotkaniem przewiązaniem, zwraca się bardzo obficie na zawiązki owocowe, powiększa ich objętość i zmusza do przedszego dojrzewania.

Gazeta *Glasgow-Post* daje nam poznać wsławione imię kobiece w marynarce handlowej Szkockiej. Miss Betsy *Milner*, córka właściciela kilku okrętów kupieckich, dobrze znanego w Lamlach, w Szkocji, przez wiele lat dowodziła brygiem kupieckim, zwanym *Cleetus* (Klitus), odbywała dalekie i niebezpieczne morskie podróże i przebyła szczęśliwiej od wielu innych kapitanów okrętowych, najokropniejsze burze. Bryg *Cleetus* jest dobrym starym znajomym w portach Belfast, Dublin, Cork i w handlu Amerykańskim. Dobra sława kobieca miss Betsy była zawsze równie wolną od wszelkiego zarzutu i podejrzenia, jak jej odwaga i znajomość rzeczy powszechnie podziwiane.

Inżynier naczelny, mający nadzór nad kanałem łączącym Rodan z Renem, doniósł Prefektowi Departamentu Jura, że process sztucznego zarybiania, którego próby były dokonywane w przeznaczony na to sadzawce w bliskości Hunningue, został uwieńczony zupełnym skutkiem, i dał w wypadku przeszło milion małych rybek rozmaitych gatunków, jako łososi, pstrągów, miętuzów i t. p. Inżynier ofiaruje 100.000 rybek z tego rozsadnika dla Departamentu Jura.

Uzupełnienie.

(Udzielono.)

«Powodowani bezstronną sumiennnością, pośpieszamy wyznać mimowolne opuszczenie jakie się wkradło do wzmianki o tyle pożądaném ukazaniu się *Album P. Rucińskiej*. Wymieniając wszystkich, którzy się przyłożyli utworami swemi do powodzenia tej pięknej publikacji, niewspomnieliśmy prawdziwie utalentowanego amatora P. Konstantego *Sidorowicza* a to z winy niefortunnego intrologatora; w jednym z najpierwszych egzemplarzy Albumu jaki się nam właśnie dostał zaraz po ukazaniu się, przez pomyłkę niepomieszczono ślicznego *Impromptu* P. Sidorowicza, który o ile nam wiadomo wiele już kompozycji swoich wydał a wkrótce zamierza nas udarować zbiorem *Śpiewów* rozmaitych, łączących do innych zalet i tę wielce miłą, że są pełnemi melodyjnej, uroczej świeżości i niepospolitego wdzięku, przy dostępności akompaniamentu i zarazem wszędzie się przebijającej znajomości harmonii i jenerał-basu.»